

ÁRA 1500 KORONA

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 «
Egyes szám ára 1.500

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 34. szám.

Vasárnap, augusztus 23.

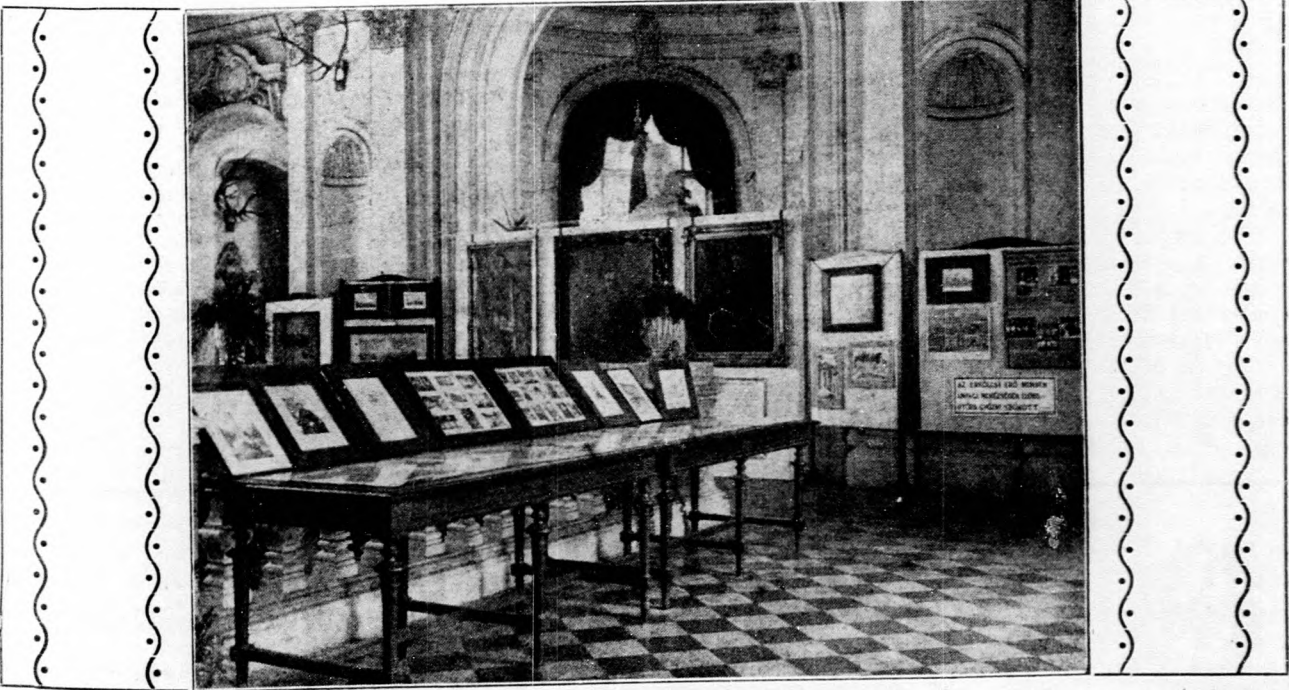
„Földmívelők, cselekedjetek!”

Irta: Schandl Károly.

Ezt kiáltottuk országgá röpiratban majd hét esztendeje. S a falu népe megértette hívó szavunkat. Erdélyből, a Bánáttól, Dunántúlról és a Félvidékről, az ország minden részéből naponta ezrével jelentkeztek a mi táborunk harcosai. Megmozdult a falvak népe s pár hónap alatt közel százezer földmívelő polgár lépett be a mi népies agrár táborunkba, közel százezer földmívelő porta asztalán olvassa millió és millió falusi magyar a mi kis lapunkat, mely egy táborba hozta a falvak magyar népét. A földmívelő nép érezte, hogy baj van. A tizenkettedik órában látta, hogy ugyanazok, akik a rekvirálásnál és maximálásnál a nyakára hágtak s a háborús uzsorával megkeserítették verejtékes munkáját, a fölfordulást készítik elő, hogy a frontlakók elkeseredett bosszúját ekerüljék s egy pesti «forradalom» révén megint csak ők legyenek úrrá a magyarok fölött.

Szegény erdélyiek és felvidékiek, mintha csak érezték volna, hogy nincs sok vesztegetni való idejük, hogy a krisztusi szeretet és igazság alapján álló népies magyar agrártáborba belépjenek, az utolsó hetekben legtömegesebben jelentkeztek. Egy-egy kis erdélyi faluból 300—500 új előfizetőt, új harcost hozott a posta s másnap már arról értesültünk, hogy az oláhok megszállták a falut. Késő volt. A legyőzött nyertesek már benyomultak fegyvertelen hazánk földjére. A pesti csöcselék pedig, melyet a háború hiénáinak bérencéi vezettek, kezébe ragadta a megmaradt országrész fölött a hatalmat. Elvesztünk. Országunkat a «forradalmárok» a galíciai vörös rablók kezére játszották s koldusbotra jutott az egész lakosság.

Milyen sok nélkülözés, mennyi verejték és mily sok pénzáldozatba került, míg odáig is jutottunk, ahol

Részlet a Faluszövetség által rendezett Széchenyi emlékkiállításból. — Széchenyi István gróf életére vonatkozó képek, rajzok, festmények.

most vagyunk?! Mennyi megpróbáltatás kellett ahhoz, hogy az élet némi reménye újra visszatérjen körünkbe?!
 Még egyszer nem szabad ennek a borzasztó tragédiának megismétlődnie. Hét éve elkéstünk, mert akkor mozdultunk meg, mikor már az ország piócái készen voltak az ellenséges erők már a nyakunkon voltak. Okuljunk ebből s ne késsünk, ne akkor mozduljon meg megint a falu népe, mikor már késő, hanem idejekorán, most, mikor még nem ég a szomszéd háza s van időnk a magyar falvak népének egy nagy, egységes táborba való összehozására és megszervezésére.

«Földmívelők, cselekedjetek!» — ezzel a kiáltással fordulunk újból az ország népéhez, a falu minden polgárához, akár gazda, akár iparos, akár munkás vagy velük együttérző iskolázott ember az illető. Most jönnek az őszi hónapok: a falu népet egy nagy országos szövetségben együtt akarjuk látni, hogy erőt és akaratot képviseljen.

Sokat panaszkodunk, van is okunk rá. A föld népe verejtékezik s természet alig tudja értékesíteni. A pesti közvetítő több hasznót zsebel be egy óra alatt a veteményért, mint amennyit kap érte a termelő, aki egész éven át dolgozik érte. A gabona mindig drága, de akkor lemegy az ára, mikor a falusi gazda akarja eladni. Borunkat, burgonyánkat már el se tudjuk adni. A közvetítők száma háromszor akkora, mint a békében volt. Ezek az okai, hogy minden olcsó a termelőnél, de háromszorosa az ára, mire a városi fogyasztóhoz jut. A pénzembereknek, a bankároknak eszük ágában sincs, hogy olcsó hitelt szerezzenek a falusi termelőknek. Az újságok — tisztelet a kivételnek — mégis a «kapzsi falusiakat» vádolják minden bajért. Sajtóban és gyűléseken vádolnak, hogy a földmívelők nem fizetnek adót, holott utolsó erejét is megfeszítette a falusi nép, hogy adójával hozzájáruljon az állam újraépítéséhez. Akik a vörös gyilkosokat a nyakunkra szabadították, megint a falut akarják jármukba fogni s krisztusi hitűnkől, becsületes családi érzéseinktől és a társadalmi békétől megfosztani.

Meddig vártok még?! Mig újra az októberi gyujtogatás füstjét nem érzitek?! Az államtól mindent nem várhatunk, ha szétszórtan, tetlenül állunk s nem ösztönítjük erőinket. Szövetkezve az állam támogatásával, fokozatosan minden bajt el lehet háritani s ha erős lesz táborunk és benne szövetkezeteink, sajtónk és helyi szervezeteink, akkor nemcsak az országrontók és a falu ellenfelei, de még a poklok kapui sem vesznek erőt rajtuk.

Készüljünk hát a nagy munkára, az őszi cselekvésre. A mi táborunk a «Falu» Országos Földművelőszövetség, a mi sajtónk az «Uj Barázda» napilap és a «Vasárnap» hetilap. Szövetkezeteink az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Hangya kötelékében kétezer községben dolgoznak, de itt nem állunk meg; újakat is teremtünk, hogy borunkat, gabonánkat, tejtermékeinket becsületes áron adhassuk el s munkástevéreink megéihetését is biztosítsuk. Mindenki, aki szereti a maga

családját, a falut s a falu becsületes népét, mozduljon meg s csatlakozzék a mi táborunkhoz. Figyeljétek a «Falu» Országos Földművelőszövetség, az «Uj Barázda» és a «Vasárnap» szavára. A közeli hetekben megindul az országsszervezés nagy munkája.

Földmívelők! Falu népe! Cselekedjétek!

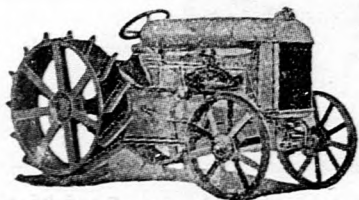
Budapest, augusztus 22.

Megegyeztünk a franciákkal. Még egyelőre nem a trianoni erőszak megváltoztatásáról van szó. Majd rákerül arra is a sor. Most kereskedelmi és vámszerződést kötünk a franciákkal, ami azért fontos, mert az osztrákok és a csehek nem foghatják ránk, hogy velünk nem lehet kereskedelmi szerződést kötni. A szerződés maga több előnyt jelent a magyar mezőgazdaság javára s ezért őszinte elismerés illeti a földművelésiügyi minisztériumot. A franciák ugyanis a legalacsonyabb vámmal engedik be a magyar lisztet, magvakat, juhot, baromfit, tojást, tollat s ami nagyon fontos, a tokaji bort, babot és a ciroszakált. A bor vámjá hektoliterenként még a százezer papirkoronát se éri el, szóval literenként ezer koronát. Ezzel szemben a francia bor vámját hatszázezer koronában, a pezsgőt pedig három és fél millió koronában állapítottuk meg, ami a bornál tökéletes vámvédelem s a pezsgőnél nagyon is magas vám, úgy, hogy a magyar finom bor, főleg a tokaji, ki tud menni Franciaországba, de megfordítva, a francia bor ide nem tud bejönni. Csupán a levágott szegű és róza behozatala terén tettünk jelentős engedményt, ami a mezőgazdasági termelést illeti. Egyébként a mezőgazdaság az egész vonalon csak nyert a szerződés által. Magyarország a gyáripari cikkek — minők főleg a gumi-, pipere-, selyem- és szövöttárúk — vámját szállította le a franciákkal szemben. Ez az oka annak, hogy a gyárosok és a szolgálatukban álló sajtó kigyót-békát kiált a szerződés ellen s félre akarja vezetni a közvéleményt. Végére azonban a gyárosoknak és a banksajtónak is be kell látnia, hogy néhány gyáros és pár száz nemzetközi gyári alkalmazott kedvéért nem áldozhatjuk fel mezőgazdaságunkat, mely nem tud eladni semmit, ha a külföldi piacokra nem tudunk kimenni. Az ország érdekével nagyon is megegyezik a francia-magyar kereskedelmi szerződés, sőt öröndetes, hogy a kormány egyszer már félretolja a gyárosok egyoldalú követelődzését, mely eddig is sok kárt okozott az országnak s e helyett számol azzal, hogy agrárország vagyunk.

*

A szabadkőműves „Világ” autója gázolt.

Fölháborító körülmények között gázolt el a szabadkőművesek napilapjának, a «Világ» egyik szerkesztőjének az autója egy falusi kisleányt. Egyik lap azt jelentette, hogy az országúton ott hagyta az autós szerkesztő a halálra gázolt kisleányt s tovább robobott, hogy mielőbb elérjen a kijelölt luxusfürdőhelyre, ahová becses testének járadalmait kipihenni készült. A falusi kisleány pedig ott szenvedett ki a poros országúton. A «Világ» az az újság, amely krokodiluskönnyekeket sir mindíg a szegény emberek sorsa fölött, csak azért, hogy heccelje az embereket egymásra. Az életben azonban elgázolja az autója a falusi kisleányt. Mindenfelől a felháborodás hallatszik az eset fölött. Mi is felháborodtunk, de nem először. Hiszen a «Világ» szabadkőműves-nemzetközi laptársával együtt már nagyobb gázolást is követelt el. A háború alatt és után naponta át gázolt a magyar erkölcsökön, a magyar kereszténységen s a magyar hazaszereteten. Ők gázolták halálra az ezeréves Magyarországot is. Mi csak a magyar türelmet bálmuljuk, mely elnézi, hogy ez a sajtóirány még tovább autózzon és uralkodjék a csonkára gázolt országban is.

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

Telefon:
66-15.

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője

Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgőny cími:
Willford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szikekék, fűkaszáló, burgonya kisedő, körfűrész berendezés.

A Széchenyi emlékkiállítás megnyitása.

Horthy Miklós kormányzó a kiállítás rendezői kíséretében.

Mayer János földművelésügyi miniszter és Schandl Károly államtitkár a kiállítás rendezősege élén várják a kormányzó érkezését.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A gazdasági talpraállás hatalmas programjának egyik kiemelkedő pontja az *állami beruházások* megindítása és ezzel a gazdasági élet minden ágában egy új fejlődési lehetőség megnyitása. Évek során keresztül nem volt módja az államnak arra, hogy a gondozása alatt álló állami üzemeket javítsa és fejlessze, mert a *világháborút követő összeomlás minden anyagi erőnket fölemészttette* és egyetlen gondunk

az államháztartás egyensúlyának helyreállítása

volt. Most, hogy a szanálás jó eredménnyel járt, elkövetkezett ismét az az idő, hogy az állami beruházásokat a költségvetés keretébe beillesztheszük és pótolhatjuk az utolsó tíz esztendő akaratlan mulasztásait.

A pénzügyi kormányzat nagyszabású tervezetet dolgozott ki az állami beruházások keresztülvitelére

és ezt a tervezetet a Népszövetség magyarországi főbiztosával e héten *letárgyalta*. Bud János pénzügyminiszter vezetésével folytak ezek a tárgyalások, amelyek sorra vették a *földművelésügyi, kereskedelemügyi és népjóléti* tárcaik beruházási programját.

A népszövetségi főbiztos a tervbe vett állami beruházásokhoz a maga részéről mindenben hozzájárult

s immár semmi akadálya sincs annak, hogy a közmunkák programmszerűen megindulhassanak. Ez év végéig mintegy

100 millió aranykorona, tehát körülbelül ezeröttszáz milliárd papírkorona fordítatik a beruházásokra

s ez az összeg egyszerre pezsgést visz az ellanyhult magyar gazdasági életbe.

A mezőgazdasági beruházási program óriási föllendülést jelent az országnak.

A pénzügyminiszter Mayer János földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg igen nagy összegeket szánt az országban levő *vízitársulatok beruházására, valamint tenyészállatok beszerzésére*. De ugyancsak nagy összeg jut az *útépítési programra*, amivel együtt fog járn

a munkanélküliség, még pedig elsősorban a vidéki munkanélküliség enyhülése.

A népjóléti minisztérium is megindítja a munkálatokat az *állami lakások építésével* és ezzel az iparosság és munkásosztály számára juttat kereseti forrásokat. A beruházási programot immár letárgyalta a minisztertanács is s néhány napon belül az egész vonalon megindul a munka, mert a szük-

seges hitel folyósításáról is gondoskodás történt. Mindenképen dicséretreméltó a kormányznak az az elhatározása, hogy

a beruházási programot összegeit kizárólag a magyar gazdasági élet fellendítésére szánják

és semmiféle külföldi megrendeléshez, amely itt az országban is eszközölhető, nem járulnak hozzá. Azon a minisztertanácson, amelyen ezzel a kérdéssel foglalkoztak,

tárgyalták a drágaság kérdését is.

A kormány megütközéssel vette tudomásul, hogy amikor a termelőknél az árak nem emelkedtek, a kenyér ára mégis indokolatlanul magas színvonalon mozog s ezért a pékeket, de általában az élelmezés körül érdekelt ipartestületeket szakértekezletre hívja össze s esetleg

az uzoratorvény alkalmazására is figyelmeztetni fogja.

A politikai életben egyébként a nemzetgyűlés szünetelése folytán nevezetesebb esemény nem történt.

A kisgazdapárt ezen a héten tartja első értekezletét,

amelyen a kormány tagjain kívül valószínűen teljes számban résztvesznek a kisgazdapárti képviselők.

+MEZŐGAZDASÁG+

Néhány szó a zöldtakarmányozás érdekében.

Irta: Fehér Zoltán.

A zöldelés állatállományunkra legjótékonyabban hat, mert a könnyű emészthetőség folytán úgy a rágó, mint a többi emésztőszerveket legkevésbé veszi igénybe, szóval a tápanyagokat legkönnyebben hasonítja át az állat, ha azokat zöldtakarmány alakjában kapja és a testbe (tejnek, zsírnak, húsnak, szörnek, gyapjúnak, tollnak, csontnak, izomnak, erőnek s egyebeknek) fel nem használt, vissza nem tartott ürülek legkönnyebben távolodik el a beleken át az állattól. De a zöldelésnek még az az előnye is megvan, hogy oly fontos tápláló anyagokat juttat állatállományunknak, melyeket száraz élelemmel nem adhatunk meg. Ezek egyike a lecitin, amelyet magyarul foszforsavas zsírfehérje névvel illethetünk, ez júniusig a zöldfüvekben s egyéb zöldtakarmányokban fordul elő (virágzásig) és kiválóan gyarapítja az állati szervezeteket, azért is gyarapszik, fejlődik az állat, ha tavasszal kikerül a legelőre vagy zöldeléseget kap, p. o. a tehén több tejet ad, mint a legdúsabb téli takarmányozás alatt. Azután vannak a zöldtakarmányokban vitaminok

vagyis oly vegyek, melyek nélkül az állatok csak tengődnének, vegetálnának, kílódnának, de nem fejlődnek. Ezek a zöldtakarmányokban, gyümölcsben, fiatal hereszénákban, répákban és a bevermelt zöldtakarmányokban is előfordulnak, de az elvénült füvekből álló szénákban már nem. Magától értetlik, hogy ha a zöldtakarmány azonnal, amint a talajtól elválasztatik, lesz feletetve, az minden veszteség nélkül jut az állat testébe és így legnagyobb tömeget ad, tehát ez a legtakarékosabb etetés. Mindezen előnyök arra ösztönzik, készítetik a gazdát, hogy minden háziállatjával, amikor csak lehet, etessen zöldtakarmányt; kezdje tavasszal lehetőleg korán és hagyja ősszel, lehetőleg későn abba a zöldélelmezést.

Hogy pedig tavasszal minél korábban hagyassuk abba a téli takarmányozást, annak alapját már most meg kell vetni, tudniillik már augusztus hóban el kell vetni azon takarmányféléket, melyek kikeletre a legelső zöldeléséget szolgáltatják. Ezek között első helyen áll a takarmányrozs, mely már április közepén szolgál zöldtakarmánnyal; hogyha azonban már ősszel használjuk a rozstól legelőnek vagy kaszálásra, akkor természetesen tavasszal később jutunk a zöldrozshoz s más korai zöldeléségreől kell gondoskodni; ilyen a készthelyi keverék, mely őszi repce és rozs keverékéből áll, vagy a Legányfélé keverék, melyhez magyar holdanként 30 kg. szöszbükköny, 40 kg. búza és 8 kg. bíborhere kell, de ha a talaj nem homokos, szöszbükköny helyett őszi borsót vessünk. Minél korábban vetjük ezeket, annál korábbi tavaszi takarmányra számíthatunk. Ugyaníly korai eleséget adnak az őszi bükköny vagy őszi borsó, avagy szöszbükköny keveréke rozssal, szinte augusztusban vetve, valamint az ugyanakkor vetett bíborhere is.

Mikor ezen felsorolt zöldtakarmányok már kezdenek venni, vagy már az utánuk következők használhatók válnak, akkor a felesleget le kell kaszálni, hogy túlságos rostosak ne legyenek és szénává száritani vagy bevermelni. A már május elején sorra kerülő zöldeléségek volnának a lucerna, régi lucernából, azután a baltacim (espargetta), vörös lóhere, esetleg — hol kultiválják — homoki lucerna, később vetett bíborhere, sárkelep, nyúlzapuka, csillagfűrt, mindenféle fűmagkeverékek és végül a tavaszi zabos- vagy árpabükköny s a kukoricacsalamádé, mely több részletben vetve késő őszi kitar marhaállományunknak; míg lovaknak, ha pillangós virágúak vagy réti füvek, avagy fűmagkeverékek nem állnak rendelkezésre, vessünk muhart, kölest stb. pótléku. Különbben kigazdák, míg zöldek a gabonák, ha megszorulnak pár napra lovaknak való zöldtakarmány dolgában, a gabonából, legyen az rozs, búza, árpa vagy zab, szoktak egy-két rendet levágni, míg esetleg a rétet vagy más forrás rendelkezésükre nem áll. Mikor a tarlók feltörhetők, akkor ezeken is lehet (feltéve, hogy jó erőben van a talaj és kilátás van csapadékra) zöldtakarmányul tarlóveteményeket termesztetni, p. o. hajdinát, kölest, muhart, csalamádét takarmánycirokat, csibehűrt, fehér mustárt, csillagfűrt, nyúlzapukát, bükköny, borsó, babféléket stb. Újabban, kivált Amerikában, a kukoricacsalamádé helyett napraforgót is vetnek s zöldeléségül, valamint bevermelésre használják, nagyobb tömeget ad, mint a kukorica. Az ilyenkor, augusztusban vetett lóbab még ősszel virágzásig fejlődik s igen jó tejelő takarmánynak bizonyult s az a tulajdonsága, hogy 5° C hide-

get kibír, teszi a legkésőbbi zöldeléséggé, úgy hogy e tekintetben még a kukoricacsalamádét is felülmulja. Ki gazda ságát ily módon tudja berendezni s mindig áll rendelkezésére friss zöldtakarmány, melyet, ha túlszengé vagy nagyon is sok fehérjét tartalmaz (mint a pillangósok), vagy nyirkos, nedves, harmatos vagy deres, némi száraz szalmaszeccskával kever, hogy a kellő táparányt megkapja, az nem szorul novemberig (néha, ha nincs hó, még tovább sem) száraz téli takarmányra vagy bevermelt eleségre s állatállományának egészségi állapota kifogástalan marad és emellett aránylag kevesebb földterületet kénytelen takarmánytermesztésre fordítani, mint az, ki későn kezd a zöldtetéshez s azt már kora ősszel abba is hagyja.

Pacsirtaféléink.

Irta: Dr. Keller Oszkár gazdasági akadémiai rendes tanár.

A szantó-vető gazdaembernek kedves madarai az egyszerű tollazatú pacsirták. Ezen hegyes szárnyú, többnyire földszíni barnatollú madaraknak árszerű csőrük van, csőrjük valamivel hosszabb, mint lábujjuk, hátulsó karmuk hosszú és egyenes. Némelyiknek a fején és begyén bizonyos rajzolatok észrevehetők, míg egyesek fejbübján, meghosszabbodott tollakból álló bóbíta található. A földön, kivételesen ágakon tartózkodnak, hanyagul összetakolt fészkeket gödrökbe vagy maguk készítetté földkaparásokba rakják. Rovarokkal, magvakkal és szenge növényi részekkel élnek és a mezőgazdának hasznos munkatársai.

A család igen ismert képviselője a mezei pacsirta (*Alauda arvensis* L.). Főszíne felül földbarna, ugyanilyen színű a begye is, a hímeknél azonban rozsdásabb. Alsó teste rozsdasárgába hajló fehér. Ezen általános színezettől azonban, vidékek szerint elég nagy eltéréseket lehet tapasztalni. Európában a kiterjedt erdőségek és a magasabb hegyiségek kivételével, mindenütt előfordul, hazánkban pedig a legközönségesebb madarak egyike. Hazánkban a mezei pacsirtát, különösen a gazdaember kedveli. A legkorábban érkező madaraink közé tartozik. Némelykor már február végén, március első napjaiban hallhatjuk énekét. Őszi és tavaszi vonulása csapatokban történik. Ősszel, szeptember, október hónapokban távozik el tőlünk.

Röpülése ügyes, néha villámgyorsan levágódik előttünk, majd a föld felszínén alacsonyan lebeg, énekés közben pedig részut emelkedik a magasba s miután elhallgat, villámgyorsan ereszkedik le. Fészket rendszeren a vetésben, réteken száraz növényi szálakból valami kis gödörben készíti. Tápláléka igen sokféle, leginkább azonban rovarakból áll. Amíg rovareledelhez nem juthat, addig nagyrészt apró gyommagvakkból él. Mezőgazdasági hasznos munkájáért, úgyszintén kellemes énekéért, megérdemli védelmünket.

Télen-nyáron nálunk él a család másik szintén igen közönséges alakja, a búbos pacsirta vagy búbos pityer, pipiske (*Galerida cristata* L.). Hasonlít a mezei pacsirtához, csak annál nagyobb és háta nem annyira sötéten foltos. Tollainak színe épenúgy, mint a mezei pacsirtáé, általában hasonlít a környezetéhez. Fején hegyes tollbóbíta van, amely különösen a hímeknél igen hosszú.

BÚZAVETŐMAGHOZ

PORZOLOS vetőmagból holdanként 5—10 kg-mal kevesebbet kell vetni, mint gálicosból.

20—40.000 korona holdanként a megtakarítás.

1 zsák vetőmaghoz 20 deka Porzol kell!

10 perc alatt 1—2 mázsa vetőmag pácolható.

PORZOL

száraz úton való pácolásra

a legjobb és legolcsóbb.

Kérjen ismertetőt!

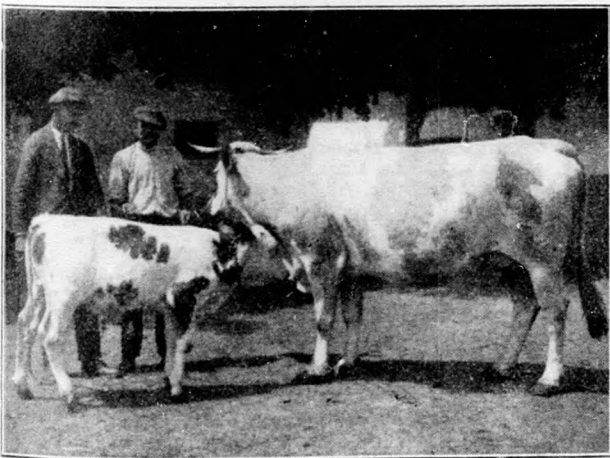
CHINOIN vegyészeti gyár UJPEST.

Hazánkban az utakkal szegélyezett mezőségeken, parlagokon tartózkodik, télen pedig a hideg elől behúzódik a falvak, városok, tanyák közelébe. Rendesen valami göröngyön szokott énekelné, fára sohasem ül, néha azonban felemelkedik az is a magasba, akár a mezei pacsirta. Évente kétszer költ s fészket mezőkön, száraz réteken, árkok mentén, a földön kikapart mélyedésben készíti. Tápláléka különféle. Ősszel, télen és tavasszal a házak tájékán talált hulladékkal, gyommagvakkal is beéri, nyáron pedig főképen rovarokkal, azok álcaival, ezek között is leginkább legyekkel, szúnyogokkal, pókokkal él és fiókáit is ezekkel eteti. A búbos pacsirta is epenyú, mint előbbi fajrokon, mezőgazdaságilag igen hasznosnak mondható.

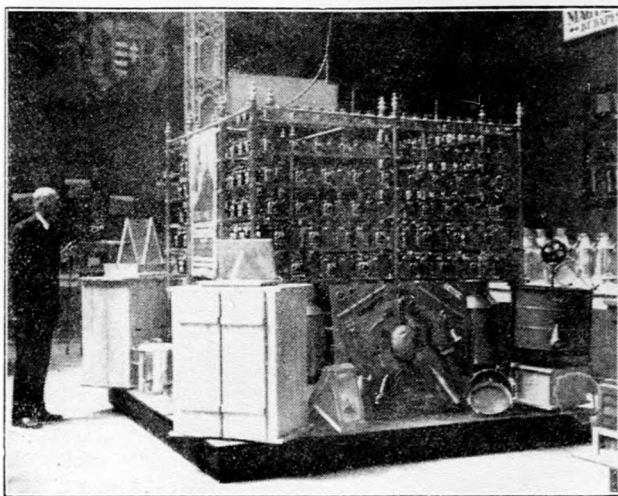
Erdőségeinkben, a mezei pacsirtánál kisebb testű erdei pacsirta (*Lullula arborea L.*) tartózkodik. Színe igen hasonlít a mezei pacsirtához és fejbúbján épen olyan hosszú tollak vannak, mint a búbos pacsirtának. Egész Európában elterjedt pacsirtafaj, amely március végén érkezik hozzánk és szeptember, október hónapban délre költözik. A hímek, valamelyik magasabb fa tetejéről fölrepülve szoktak énekelné. Évente kétszer költ s fészket erdei tisztások bokros, füves helyein a föld felszínére rakja. Ősszel mindenféle gyommagvakkal, hulladékkal él, tavasszal zsenge növényi részeket eszik, nyáron azonban kizárólag rovarokkal és azok álcaival táplálkozik. Hasznos madár ez is, ezért mindent el kell követni elszaporodásának előmozdítására.

A boglyák és kazlak súlyának kiszámításáról a Vasárnap 1925 február 22-i és április 19-i számában jelent meg közleményünk. Azok részére, akiknek nem lett volna módjuk e közleményeket előolvasni, röviden az alábbiakat tartjuk szükségesnek elismételni. A súlymeghatározásnál először a köbtartalmat kell kiszámítani. A köbtartalmat minden különösebb és magasabb számtani tudás nélkül kiszámíthatjuk így: a kazal törzsének köbtartalma = a magasság \times szélesség \times hosszúság. A hajazat (tető) köbtartalma = magasság \times szélesség \times hosszúság, az eredmény osztva kettővel. A kazaltörzs köbtartalmához hozzáadjuk a hajazat köbtartalmát és megkaptuk az egész kazal köbtartalmát. A boglyáknál hasonló az eljárás. A boglya törzsének köbtartalma = a törzs átmérőjének fele szorozva önmagával, ezt szorozni kell a törzs magasságával; az eredmény szorozandó 3'14-el. (Ez a 3'14 egy állandó szám, mely sohasem változik, bármekkora legyen is a boglya.) A boglyahajazat köbtartalma = a törzs átmérőjének fele szorozva önmagával, ezt szorozni kell a törzs magasságával, majd szorozzuk 3'14-el s az eredményt osztjuk hárommal. Ezután lemérjük egy köbméter (a köbméter olyan kocka, amelynek magassága, hossza, szélessége 1—1 méter) szalmának, vagy szénának súlyát, vagy épen amilyen kazalnak vagy boglyának súlyát akarjuk kiszámítani. Az így nyert számot szorozzuk a kazal vagy boglya köbmétereinek számával. Két-három méter magas száraz polyva- és törekkazal egy köbméterének súlya cséplés után mérve 40—60 kg.; ha sokáig állt s megtömődött 70—90 kg.; egy köbméter szalma 70—80 kg., egy köbméter széna 80—90 kg. stb.

Simmentáli 5 éves tehén borjával Kun András karácsondi uradalmának tenyészetéből. Kb. 3600 liter évi tejhozama van.

Részlet a méhészeti kiállításról.

Hogyan kezeljük az új boroshordókat? Mielőtt az új boroshordók kezeléséhez hozzáfognánk, próbáljuk ki, hogy jók-e a dongák. Erről meggyőződhetünk úgy, hogy egy zsebkéssel a hordó belsejében beleszurkálunk a dongákba. A szurkálást úgy végezzük, mintha feszegetni akarnánk a dongák belső felületét. Ha ez a művelet nehezen lehetséges, vagyis a dongák nem puhák, meggyőződünk a fa jó minőségéről. Ez azonban még nem elég. Ki kell próbálni még azt is, hogy a dongák szorosan egymás mellé vannak-e illesztve: nem folytat-e a hordó? Ennek a kipróbálása úgy történik, hogy forró gőzt bocsátunk a hordóba. Ha a gőz nem szökik ki a dongák közül, úgy a hordó nem folytat. Akár folytat, akár nem, használat előtt mindig célszerű a dongákat megszoríttatni. Ezután következnek csak a hordó tulajdonképeni előkészítése. Először is teleeresztjük hideg vízzel, hogy jól megdagadjon. Ezt egy fél napig hagyjuk benne. Ekkor $\frac{1}{4}$ rész sót $\frac{3}{4}$ rész vízben feloldunk és erősen felmelegítünk. Evvel az oldattal jól megöblögtetjük a hordót. Azután egy rész borseprőt egy rész vízzel felforraltunk. Evvel a borseprős vízzel szintén jól megöblögtetjük a hordót s körülbelül egy napig hagyjuk ezt a hordóban állani. A borseprőtől az új hordó faja igen kellemes szagot kap. Ha a borseprős víz a forralásnál az üstből ki akar futni, kevés hideg vizet öntsünk belé. Végül a hordóban, 700 hl. irtartalomig $\frac{1}{2}$ darab, 700 hl.-en felüli irtartalmú hordóban egy egész darab kent étetünk el.

A baromfitrágya a legtöbb gazdaságban nem lesz kellőleg megbecsülve, pedig az összes állati trágyák között ez ér legtöbbet, mert legtöbb és legértékesebb növényi tápanyagot tartalmaz. Legtöbb e adafon ebben az ürülékben van s ezzel lehet ezen vég-lényeket leggyorsabban szaporítani úgy, hogy (kivált a kertészetben) más trágyákat, pl. komposztot és szalmás istállótrágyát vele kezelve, hatásosabbá lehet tenni, mint azt Gotthard Sándor hírneves herényi kertészetében beigazolta. Nem is oly csekély mennyiség az, amit a baromfiak trágyázásából összegyűjthetünk, mert évente nyerünk egy galamb után 2'16 kg, egy tyuk után 5'52 kg., egy pulyka után 11'05 kg., egy kacsá után 8'29 kg., egy liba után 11'05 kg. ürülékét. A baromfitrágyák összetétele (1000 részben van): *Kacsatrágyában*: 566 víz; 262 szerves anyag; 172 hamu; 10 óssznitrogén; 14 foszforsav; 6'2 kálium; 0'5 nátrium; 17 mész; 3'5 kén-sav; 28 szén-sav. *Ludtrágyában*: 771 víz; 134 szerves anyagok; 95 hamu; 5'5 óssznitrogén; 5'4 foszforsav; 9'5 kálium. 1'3 nátrium; 8'4 mész; 1'4 kén-sav; 14 szén-sav. *Csirketrágyában*: 560 víz; 255 szerves anyagok; 185 hamu; 16'3 óssznitrogén; 15'4 foszforsav; 8'5 kálium; 1 nátrium; 24 mész; 4'5 kén-sav; 35'2 szén-sav. *Galambtrágyában*: 519 víz; 308 szerves anyagok; 173 hamu; 17'6 óssznitrogén; 17'8 foszforsav; 10 kálium; 1'7 nátrium; 16 mész; 3'3 kén-sav; 20'2 szén-sav.

Nitrogénygűjtő növények. (Képpel.) Már többször írtunk e lapok hasábjain arról, hogy némely pillangós virágú növény (csillagfűrt, nyulszapuka stb.) gyökerein olyan baktériumok telepednek meg, melyek nitrogént tudnak magukban felhalmozni. Ha tehát az ilyen növényeket kifejlődésük után a talajba beleszántjuk, a talajt nitrogéntrágyával láttuk el. A trágyázás e nemét nevezik zöldtrágyásznak. Képünkön fiatal lőhere látható, gyökerein feltűnnek apró gubócskák, melyekben a nitrogénygűjtő baktériumok laknak.

Fiatallóhere gyökérzetét a nitrogéngyűjtő baktériumok okozta gumókkal.

(Bernátsky: A veteményes kert című munkájából.)

Csikókifutók. A ló ára annyira leesett, hogy a vásárra állig érdeemes lovat nevelni. De azért az alföldi kisgazdának még a mostorok korszakában is még évtizedekig szüksége lesz a lóra, mint gazdasági igasállatra. Az alföldi gazdának feltétlenül fürge, szívós, kitartó lóra van szüksége. Ilyent kell tehát nevelnie. Ha a városi hintókba jók voltak a jászol mellett' hizlalt és nevelt hústömegek, a gazda céljainak ezek nem felelnek meg. A gazdasági lónak fejlődés közben sokat kell mozognia, mert csak úgy nyer kellő szívósságot. Ha legelőnk nincs, legalább csikófutót rendezzünk be, melyre nézve Döhrmann ezredes a következő útbaigazítást nyújtja: Átlag 100 csikóra 4 kat. holdnyi, téglalakú, mintegy 64 öl széles és 100 öl hosszú négyesgözü terület korláttal akként bekerítendő, hogy a sarkok enyhe körívben levágassanak. Ehhez a külső korlátkerítéshez párhuzamosan egy belső másodikat húzunk, tőle mintegy 6 öl távolságban. A két korlátos között ezáltal O alakú pálya létesül, melyen a csikók reggeli gyülekezésük után egy-két órán át épésben és ügetésben meghajtatnak. Lehajtás után a csikók tetszésük szerint elszéledhetnek. Az estefélé történő hazabocsátás előtt a csikók még egy órai hajtatást kapnak. Az efféle hajtópályákkal kombinált kifutók sokkal többet érnek, mint a szokásos ácsorgó aklok.

VASÁRNAPTÓL VASARNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Az osztrák határt lezárták a magyar tenyész- és haszonállatok elől.

A Magyarországból Ausztriába szállított tenyész- és haszonállatokkal ismételtlen száj- és körömfájást hurcoltak be az osztrákok szerint, ezért a földművelésügyi és erdészeti miniszter Magyarországból szarvasmarhának tenyész- és haszon célokra való bevitelét Ausztriába megtiltotta. Azzal kapcsolatban, hogy az osztrákok a magyar szarvasmarha előtt elzárták a határt, azon a címen, hogy száj- és körömfájást hurcolnak be, *Schandl* Károly államtitkár kijelentette, hogy a kormány megtette az intézkedéseket, hogy a határzár hosszabb ideig ne tartson. Megnyugtatta a gazdákat, hogy véleménye szerint csak átmeneti intézkedésről van szó, amely nyilván nem akar kellemetlenkedés lenni a szerződéses tárgyalások meghúsalásáért. Az osztrákok Jugoszláviával szemben is elrendelték, hogy azokból a kerületekből, ahol száj- és körömfájás uralkodik, nem szabad állatot beengedni. Reméli az államtitkár, hogy az intézkedés velünk szemben is ilyen lesz, annál is inkább, mert a betegség csak szórványosan fordul elő és ma az ország egészségügye semmivel sem rosszabb, mint általában lenni szokott.

A német szőlősgazdák tanulmányúja.

Augusztus 19-én huszonöt német szőlősgazda érkezett Budapestre, hogy Magyarország szőlőgazdaságát megtekintsék. Kirándultak Villányba, Tokajhegyaljára és Badacsonyra. A társaság tagjai között híres német tudósok, szőlőkereskedők és államférfiak voltak. Közöttük volt a hesseni pénzügyminiszter és a német földművelésügyi miniszter. Fogadásuknál a kormány és a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete képviseltette magát és a kirándulásokon úgy a szőlősgazdák, mint az állam mindent megtett, hogy a német szőlősgazdák magyarországi útját kellemessé tegyék.

A földművelésügyi kormány beruházásai.

A földművelésügyi kormány, mint *Schandl* Károly az Új Barázdának tett nyilatkozatában kijelentette, nagyarányú beruházásokra készül. A belvizek lecsapolása, másrészt a védőtöltések javítása és fölemelése nagyon sürős és nagy befektetést igényel. A Tiszának a legközelebb várható árvízszine lényegesen magasabb, mint volt 1919 előtt, amelyet legalább ötven centiméterrel fog meghaladni. Emiatt az egész Tisza mentén a védőtöltéseket fél métertől egy méterig terjedően kell emelni. A földművelésügyi minisztérium ezért a népszövetségi kölcsönből a társulatoknak hosszú lejáratú kölcsönt biztosít, még pedig tizenhétéves lejáratú kölcsönt, amelyből tizennégy millió aranykoronát a közeli hetekben már a társulatok rendelkezésére tud bocsátani. Tenyészállatok beszerzésére a földművelésügyi kormány öt millió aranykorona ugyancsak tizenhétéves lejáratú kölcsönt nyújt a gazdatársadalomnak. A földművelésügyi minisztérium programmba vette a tejszövetkezetek újból való országos megszervezését. Békeidőben mintegy 700 tejszövetkezet működött az országban és a szövetkezetekben az állattenyésztő kisgazdaközönséget szervezték be. A tejetmelő szövetkezeteket újra meg akarjuk szervezni. A bortermelés érdekében azt kívánja a kormány, hogy maga a gazdatársadalom mozduljon meg és szövetkezeti úton iparkodjon a szőlő- és bortermékek megfelelő elhelyezését előmozdítani. A földművelésügyi kormány addig is nagyarányú beruházásokat kíván eszközölni úgy belföldön, mint külföldön, hogy a megfelelő minőségű magyar bornak piacot szerezzen és az elveszett piacokat visszaszerezze. Az állami borpincéket fogják újból fölszerelni.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Mikor kell vetni a baltacíműt? (D. J.) — **Felelet.** A baltacíműt tisztán vetendő el és pedig lehetőleg augusztus végén vagy legkésőbb szeptember elején. Talaj tekintetében nem válogatós. Évente egy kaszálást ad, jó talajon még egy jó legelőt. Két-három év múlva szokták feltörni és újra vetni.

Kérdés. 93 kataszteri hold földem van, ebből 11 holdat házhelyek céljára igénybe akarnak venni. Jogos-e ez? (Egy hű olvasó, Nyiregyháza.) — **Felelet.** A földreform törvény szerint bármilyen ingatlan igénybe vehető házhelyek céljára. A jelen esetben megfelelő minőségű és mennyiségű területet kérhet cserébe az igénybe vett területért.

Kérdés. Huszonötven vagyunk bérlok, az áprilisi haszonbért nem tudtuk megfizetni a bérbeadó 480.000 koronás alapon kéri a haszonbér kifizetését. Jogosan kérheti-e? (Több olvasó.) — **Felelet.** Fizessék a haszonbért természetben áprilistől számított évi öt százalékos búzakamattal együtt.

Kérdés. Mi hárman 80 magyar hold földet kibéreltünk hat évre, holdanként 141 kilogramm búzáért. Az idei év oly aszályos volt, hogy az elvetett magot sem kaptuk meg, kérhetjük-e a szerződés felbontását? (K. A.) — **Felelet.** A szerződés felbontása nem, de a haszonbér leszállítása a fönti ok miatt bíróság útján kérelmezhető.

Kérdés. 1914-ben kölcsönadtam 10.000 koronát és évente kaptam utána négy-öt zsák búzát, mint kamatot. Mit követelhetek ma 10.000 koronáért? (Ösöd.) — **Felelet.** A kölcsönadott 10.000 korona akkori értéke 50 mázsa búzának felelt meg, ennél fogva 25-30 mázsa búzát kérhet a kölcsönadott összegért.

ÁLLAMGÉPGYÁRI

gőzcséplőkészletek, szivógáz-cséplőkészletek, szalmakazalozók, lóherefejtők stb. és az összes mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges legjobb gyártmányú mezőgazdasági gépek és eszközök, u. m.: ekék, vetőgépek, boronák, fűkaszalók, aratógépek, répa- és zecsakavágók, daráló, morzsolók, rosták stb. állandóan raktáron.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, Vilmos császár-út 32.

Nyugati fiók: VI., Vilmos császár-út 63.

Keleti fiók: VIII., Baross-tér 9.

Az elmúlt évben háromezeröttszáz embert képeztek ki a földmívelésügyi minisztérium háziipari tanfolyamain.

A földmívelésügyi miniszter a mezőgazdasági háziiparok (kosár-, gyékény-, kukoricalevél- és szalmafonás, kender-, len-, gyapjuszövés, gazdasági szerszámkészítés, seprűkötés stb.) fokozatos elterjesztése céljából az 1924—25. költségvetési évben az országban 146 tanfolyamot rendezett, amelyen háromezeröttszázan nyertek a háziipar egyik-másik ágazatában kiképzést. A tanfolyamok rendezése igen jónak és eredményesnek bizonyult, mert nemcsak a télen át gyéren kínáló kereseti lehetőséget emeli, hanem a fűzvesző, kender és a len termelését is előmozdítja. Ezért a mozgalom folytatása kívánatosnak és szükségesnek mutatkozik.

Kétmillió embert fenyeget a borválság.

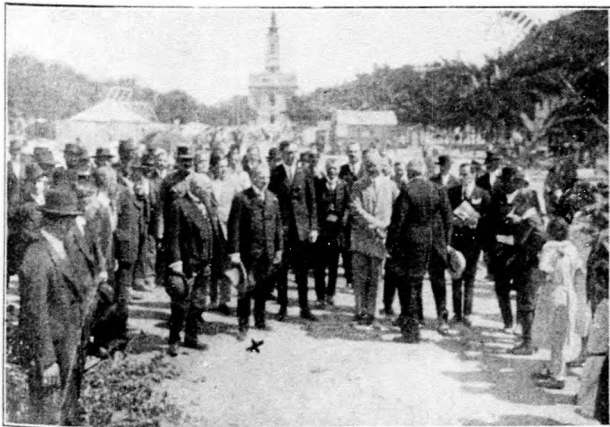
A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete aggodva figyeli azokat az eseményeket, melyek a magyar bortermelést alapjában rendíthetik meg. A kivitel a kereskedelmi szerződések és az egyezmények hiánya folytán teljesen lehetetlen, a belföldi piac pedig nem felvevőképes. Az ideai termelési költségek olyan magasak, hogy a várható középtermés mellett is olyan árünnemység lenne, amely a *borárakat lenyomná a világparitás alá is*, dacára annak, hogy a termelési költségeink jóval a világparitás fölött vannak. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a *borfogvasztási adó leszállítása* ügyében újabb érintkezést keres az illetékesekkel és annak a felére való leszállítását sürögösen követeli. Az egyesület a tavasszal hosszabb programot adott a kormányznak, amelyből azonban eddig még semmi sem valósult meg úgy, hogy kénytelen az egyesület újabb akciót indítani a bortermelés katasztrófájának elhárítására. Reméli az egyesület, hogy az illetékes körökben meg lesz az a belátás, amely szükséges ahhoz, hogy közel két millió ember, akik a szőlő- és borgazdaságban érdekelve vannak, ne legyenek földönfutókká.

Egy milliárd a jégkár sújtotta községeknek.

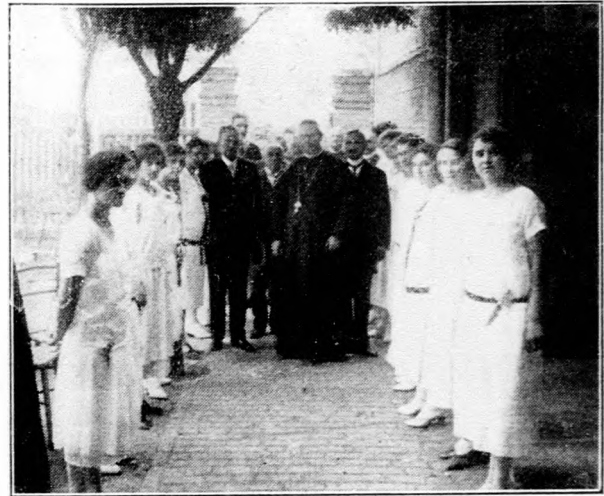
Az öt héttel ezelőtt jégkárt szenvedett délbaranyai községeknek Mayer János földmívelésügyi miniszter egy milliárd korona kölcsönt utalt ki.

Állatkiállítás, virágkiállítás, lódíjazás.

Pest vármegye gazdasági egyesülete szeptember 20-án Vácott állatkiállítást rendez. Az állatkiállítás bementethető: melegvérű ló, kanca csikóval, pirostarka bika, tehén borjúval, üsző. Lesz ezenkívül kutyakiállítás, fajbaromfiállítás és fogatverseny. — A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Debreceni Kertészegyesület ez év őszére kertészeti kiállítást rendez Debrecenben. A kiállítás bementethető a kertészet minden ágából származó termelvények, valamint a feldolgozások és eljárások is, úgy-szintén a különféle eszközök és gépek, növényvédelmi anyagok, stb. — A sopronmegyei gazdasági egyesület a Rábaköz melegvérű lötenyésztésének fejlesztésére szeptember 13-án Csornán lódíjazást, utána koci- és sikversenyt rendez. A verseny beosztása a következő: kancakancadíjazás, kancacsikó-díjazás, nyolc kilométeres kocsi-, kocsisverseny, 1600 méteres sikverseny, úrlovas-, kőlyg- és vigaszverseny.

Soroksár község 200 éves fennállásának emlékére a Faluszövetség kiállítását rendezett. Agorasztó Tivadar (X) Pestvármegye alispánja kíséretével megérkezik a kiállítás megnyitására. Háttérben a község 200 éves temploma.

Gossmann Ferenc felszentelt püspököt, Soroksár szülöttjét, fogadják a község Mária-leányai.

A kormányzó a jó termésről. A napokban keresztülutazott Békéscsabán a kormányzó, aki a csanádmezei Bánkútról, József királyi herceg látogatásáról jött automobilon feleségével és fiával. A magas vendégeket a békéscsabai szövőgyár előtt Berthoty István dr. polgármester, vitéz Rátvay Imre ezredes, állomásparancsnok és Jánossy Gyula rendőrfőtanácsos fogadták. Az üdvözlések után a kormányzó a polgármesterhez fordulva, megjegyezte:

— Örömmel látom, hogy az idén sokkal jobb a termés, mint tavaly volt.

— Igen — felelte a polgármester — hála Istennek.

A kormányzó erre még a következőket mondotta:

— A jó termés nagyon jókor jött, mert ráfér a népre, különösen a szegényekre, hogy javuljon helyzetük. Hála Istennek, ma már jobban állunk, mint tavaly. Szünőben vannak a nehéz idők.

A kormányzó ezután megköszönte az üdvözléseket és folytatva útját Budapest irányában.

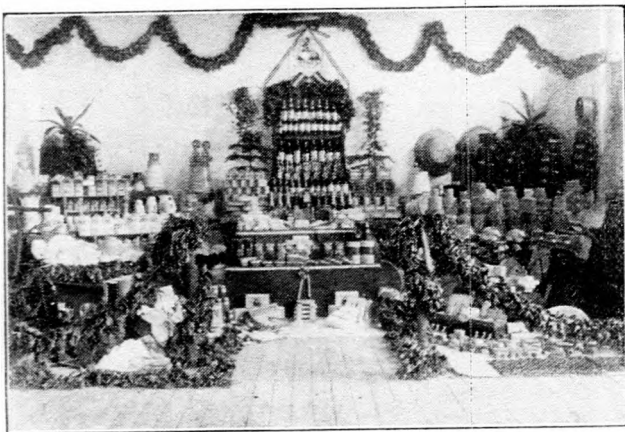
A 48-as honvéd halála. Idősb gyergyeyi Sipos Károly, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület első alapítója, volt országgyűlési képviselő, 48-as honvédharcos kilencvenkétéves korában augusztus 8-án Kolozsvárról elhunyt. Úgy Erdélyben, mint idehaza halála általános részvételt keltett és temetésére, mely hétfőn délután három órakor volt Kolozsvárról, a székesfővárosból is sokan utaztak le.

Megkötötték a magyar-francia kereskedelmi szerződést.

A néhány nap óta folyamatban lévő magyar-francia kereskedelmi tárgyalások augusztus 10-én sikeresen befejeződtek. A tárgyalások eredményeként megállapodás jött létre, amely úgy a magyar, mint a francia kivitel számára igen jelentős könnyítéseket tartalmaz és nagyszámú magyar és francia árucsoportra vonatkozóan kölcsönös tarifális mérsékléseket állapít meg. A megállapodást a megbízottak a napokban előzetes aláírással látták el. A végleges aláírás a legközelebbi napokban fog megtörténni.

Virág Benedek hamvait Pécsre viszik. Azzal kapcsolatban, hogy a magyar eredetű pálosrend most tartja fennállásának hét-százéves jubileumát, felmerült az a gondolat, hogy a híres pálos költőnek, Virág Benedeknek hamvait a budapesti Kerepesi-úti temetőből a pécsi Mindszentek templomába szállítják át, mely most a pálosrend tervezett visszatelepítésével kapcsolatban ismét a rend tulajdonába megy át. Ezzel kapcsolatban a jövő esztendőben országos ünnep keretében ülnek meg a rend jubileumát.

Magyar úszó lett Anglia bajnoka. A magyar becsületet, a magyar nép életrealizációját hirdette a mi háromszínű lobogónk Londonban. Bárány István, a kiváló egeri fiú megnyerte Anglia százyardos gyorsúszóbajnokságát. Báránynak ez az idén a második nagy külföldi sikere. Hetekkel ezelőtt Párisban vitte el a nagydíjat, most pedig Anglia bajnoka lett.

A Hangya szövetkezet csoportja a Faluszövetség soroksári kiállításán.

Türr István születésének századik évfordulója. Baján most ünnepelték a magyar és olasz szabadságharc legendás hírű tábornokának, Türr István születésének 100 éves évfordulóját. Elhatározták, hogy szobrot állítanak a szabadsághősnek, emléktáblával jelölik meg szülőházát és kiadják életrajzát. Türr István a 48-as szabadságharc hős katonája volt, majd Garibaldi mellett az olasz szabadságharcnak volt egyik vezére. Később olasz királyi altábornagy, az olasz király tiszteletbeli főhadsegéde, aki feleségének, III. Napoleon unokahugának révén a francia politikai életben is tevékeny részt vett, majd az 1867-iki kiegyezés után Magyarország gazdasági föllendülésének fáradságtalan harcosa, legvégül a világbeke apostola: a mult század legérdekesebb és legzseniálissabb alakjainak. Az olaszok az ősszel készülnek nagyszabású ünnepet rendezni Türr emlékezetére. Ezen az ünnepen jelen lesz a király is, továbbá az egész királyi ház, a kormány, a szenátus, úgyszintén a hadsereg és a képviselőház. Türr Stefánia, a tábornok leánya a napokban érkezett meg Olaszországból Budapestre, hogy atyja sírjánál lerőjja a kegyelet adóját.

Hindenburg magyar zenét hallgat. Hindenburg birodalmi elnök Münchenben fogadta az ottan élő magyarok küldöttségét és kellemesen lepte meg az ősz hadvezért amikor egyszer csak magyar muzsika csendült fel. A Münchenben szereplő ifj. Berkes Béla királyi tánzenész adott elő magyar dalokat a német birodalmi elnöknek. Hindenburg a magyarok iránti rokonszenvének adott ismételt kifejezést azáltal, hogy az ünnepes fogadtatás túlszűfolt programja ellenére is egy órai időt szakított magyar nóták hallgatására, magyar emlékek és hangulatok felújítására. Az emlékkönyvbe Hindenburg sajátkezűleg a következő sorokat írta bele: «Hálás köszönet a nagyszerű műelvezetért, Hindenburg vezértábornagy, birodalmi elnök». Hindenburg melegen szorított kezét ifj. Berkes Bélával, majd a birodalmi elnök titkára Hindenburg nevében meghívta a magyar cigányprimást Berlinbe. A meghívás szerint az előki palotában tartandó két estén ifj. Berkes Béla szolgáltatja a zenét.

A 90 éves Ferenc József unitárius püspök ünneplése. Ferenc József unitárius püspök 90-ik születése napját megünnepelte Erdély egész magyarsága. Már az ünnepnapot megelőző estén a kolozsvári magyar dalárdák felvonultak a püspök székházának udvarára, ahol dallal köszöntötték az agg Ferenc Józsefet. A hivatalos ünnepek az unitárius templomban folytak le. Az ünnepi szónoklatot Józán Miklós magyarországi püspöki helynök mondta. A testvér keresztény egyházak is elküldötték képviselőiket; a katolikusok részéről Patay József, a piarista rend főnöke mondott üdvözlő beszédet. Ferenc József püspök meghatottan mondott köszönetet és a legmélyebb hatást ez a mondata keltette: — Boldognak, Istentől megáldottnak érzem magamat, amiért magyar vagyok!

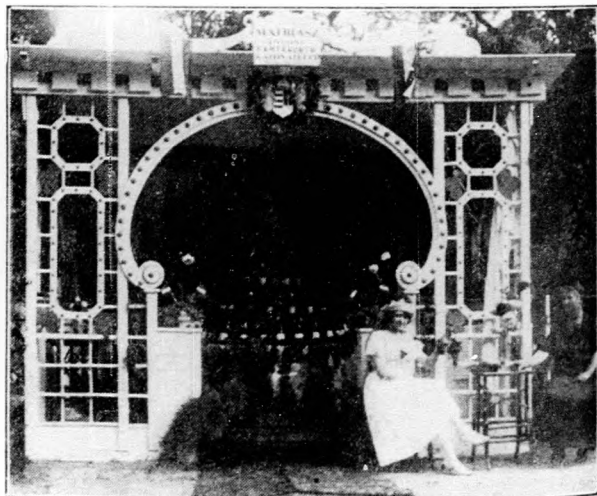
A díszistentisztelet a «Te benned biztunk eleitől fogva» kezdetű zsoltár eléneklésével fejeződött be. Utána 200 terítékes lakoma volt, amikor is leleplezték Ferenc József püspök arcképet.

Kertészeti, vadászati és méhészeti kiállítás a Széchenyi-kiállítás keretében. A Faluszövetség Vajdahunyad várának épületében Széchenyi-emlékkiállítás rendezett. A kiállítást Mayer János földmívelésügyi miniszter üdvözlőbeszéde után a kormányzó nyitotta meg. A kiállításon megláthatjuk az összegyűjtött érdekes Széchenyi-emlékeket. A nagy anyagot Paikert Alajos gyűjtötte össze. A Széchenyi-kiállítással kapcsolatosan nyílt meg a kertészeti kiállítás, amelyet a Faluszövetség az Országos Kertészeti Egyesülettel együtt rendezett. A kiállítás anyaga minden várakozást felülmúlt. A vadászati kiállítást a Hubertus-Egyesület rendezte. A méhészeti kiállítást Schandl Károly földmívelésügyi államtitkár nyitotta meg. Ez a kiállítás is igen érdekes. Úgy a Széchenyi-kiállításnak, mint a vele kapcsolatos kiállításoknak naponta igen nagyszámú látogatója van.

Országos kézműipari tárlat. Az országos kézműipari tárlatot, melyet az Iparcsarnokban rendeztek, József kir. herceg nagyhatású beszédében nyitotta meg. Méltatta a kézművesipar nagy jelentőségét és rámutatott arra a fejlődésre, amelyről a kézművesipar ezzel a kiállítással is tanúbizonyságot tett. A megnyitás után a főváros és a vidék ipartestületei zászlaikkal elvonultak Augustza kir. herceggasszony előtt, aki aranykoszorúval díszített fel minden zászlót. A kiállításon száz nagyipari és több, mint ötszáz kisipari kiállító vesz részt. A kiállításon izléses elrendezésben megtalálhatjuk a kézműiparnak valamennyi kitünően elkészített termékét. A két első napon több, mint húszezer ember nézte végig a kiállítást, amelyen Vass József helyettes miniszterelnök is négy óra hosszat időzött. A külföldi követek megtekintették a kiállítást, amelyről a legmagasabb helyen is nagy elismeréssel nyilatkoztak. A kiállítás szeptember 9-ig tart.

Petri Pál — Egyek díszpolgára. Petri Pál kultuszállamtitkár, Egyek képviselőjét Egyek község díszpolgárává választotta. A díszpolgári oklevelet a község népes küldöttsége nyújtotta át Petri Pálnak, akihez Angyal Antal községi főjegyző intézett meleg szavakat. Petri Pál államtitkár meghatottan mondott köszönetet a kitüntetésért és ígérte, hogy a község lakosságának javára a jövőben is ugyanazzal a kitartással fog dolgozni, mint eddig. A minisztérium tisztikara nevében Pogány Frigyes államtitkár üdvözölte Petri Pált. Az ünnepség után a kisgazdapártban társasbéd volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

A hű gazdasági cselédek megjutalmazása. A földmívelésügyi miniszter valamennyi főispánhoz körlevelet intézett, melynek értelmében pénzbeli jutalmat és elismerő oklevelet kíván adományozni az olyan gazdasági cselédek és munkások részére, akik az egyhelyben töltött hosszú szolgálatuk, illetve munkásságuk, magatartásuk és jórahalóságuk által társaik közül kitűntek.

Özvegy Mathiász Jánosné pavillonja a városligeti kertészeti kiállításán.

A görögök halállal büntetik a valutaspekulánsokat. A görög kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében halálbüntetéssel sújtja azokat a bankigazgatókat, akik valutaspekulációkat követnek el.

Az építkezésnél beszakadt tető agyonütött és megsebesített munkásokat. Az újpesti polgári iskola építkezésénél beszakadt az épülő ház teteje és az állványokon dolgozó munkások közül nyolcat magával rántott. A munkások közül Kiss István belehalt sérüléseibe, a többi részben súlyosan, részben könnyebben sebesült meg. Az építkezést vezető pallérok azt állították, hogy elbocsátott munkások bosszúja okozta a szerencsétlenséget. Ezzel szemben a vizsgálat megállapította, hogy Divényi főpallér és Koch pallér gondatlansága idézte elő a szerencsétlenséget, ezért mindkettőt letartóztatták és átkísérték az ügyészség fogházába.

Boesckay koronája kellene az oláhoknak. Ferdinánd oláh király most tölti be 60-ik évét. Az oláh kormány nemzeti ajándékol Boesckay koronáját akarta megvásárolni számára, amely a bécsi császári muzeumban volt. Az osztrák kormány, amellyel tárgyaltak, nem hajlandó átengedni a koronát Romániának.

Rosszul áll a játékbárlang ügye. Az utolsó napokban fordulat történt a játékbárlang ügyében. Előkelő katolikus körökben mozgalom indult meg, hogy a *katholikus főpapság jogtaljon állást a játékkaszinó engedélyezése ellen*, mint ahogy Olaszországban is a katolikus főpapság ellenzése akadályozta meg ezeknek a létesítését. A játékbank ellen ugyanekkor a protestáns egyházi körök is megmozdultak és ugyancsak elhatározták, hogy komoly akciót indítanak az engedélyezések ellen. A magyar kereskedők képvisellete hasonlóképpen küldöttséget mentett a kormányhoz, hogy ne engedélyezzen játékbankot. Vass József helyettes miniszterelnök pedig szintén kijelentette, hogy mint egyházi férfiú, nem írhatja alá a játékkaszinó engedélyét.

OLVASÓINKHOZ!

Szeptember 1-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az fizessen elő a **«Vasárnap»**-ra.

A **«Vasárnap»** legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

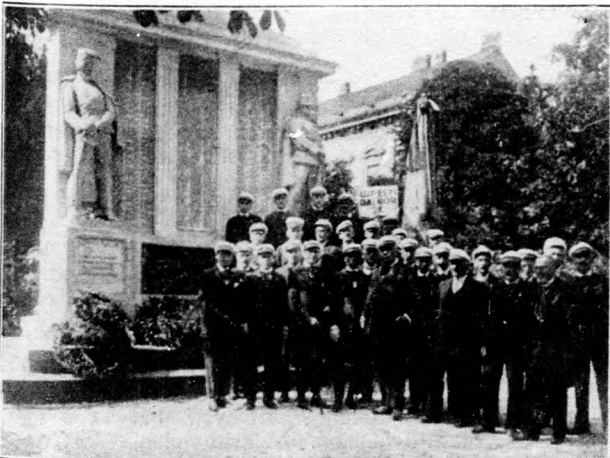
A **«Vasárnap»** a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány.

ELŐFIZETÉSI DIJAK :

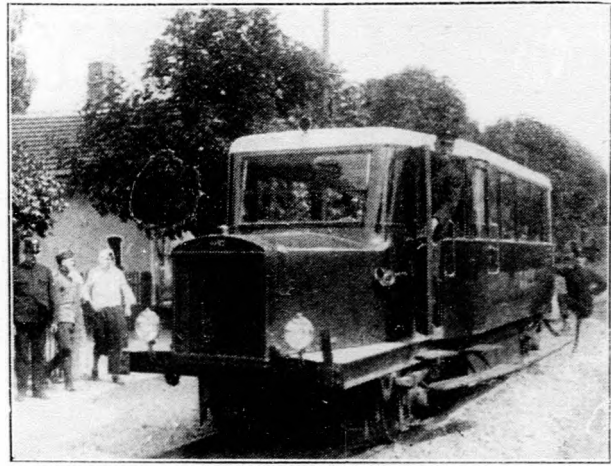
negyedévre		16.000 K
félévre		31.000 K
egész évre		62.000 K

A „Vasárnap” kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.

Fölkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése augusztus 1-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lap felhasználásával megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap küldésében fönnakadás álljon be.

Az Újpesti Dalkör Sopronban megkoszorúzza a limanovai hősök emlékművét.

A Győr—Sopron—Ebenfurti vasút új sínautója a nagyecenki megálló előtt.

Nagyecenken van tudvalevően eltemetve Széchenyi István gróf. aki annakidején a vasútügy fejlesztése érdekében annyit fáradozott.

TRÉFÁK

Igy már igen.

Az új földesúr négy szép lovat vett s kocsiába fogva maga hajtott végig a falun, hogy hadd bámulják az emberek. Hajtás közben gyakran hátraszólt a hátulsó ülésen levő kocsisához :

— János! Bámulnak utánunk az emberek ?

— Nem biz' azok! — felelt vissza a kocsis mindannyiszor.

A hátranézégetés közben az úr az árokba hajtott, a kocsi felborult, az úr a kocsi alá került. János csakhamar talpra ugrott s örömmel kiáltotta oda a büszke hajtónak :

— No, most már bámulnak !

(Beküldte Stánicz Antal Keresztényből.)

Csak kedélyesen.

Vendég : Nézze csak korcsmáros úr, egy hosszú fekete hajszál van a levesemben !

Korcsmáros : Majd a maga kedvéért szőke szakácsnét fogadok, mi ?!

(Beküldte Ifj. Almásy György Püskiről.)

A megkülönböztetés.

— Mondja kérem, a kutyaadó egyenes adó-e, vagy nem ?

— Nem egyenes adó !

— Miért ?

— Mert nem egyenesen a kutyaikon, hanem a gazdájukon hajtják be !

(Beküldte Stánicz Antal Keresztényből.)

Megadta neki.

Kérdi a városi úr a mezei munkást : messze van-e a falu ?

— Ha úgy fut az úr, hogy a nyelve is kilóg, akkor öt perc alatt kényelmesen odaér !

(Beküldte Hajgató Kálmán Kaposvárról.)

A találmány.

Egy suhanc valami bűnygyben került a bíró elé.

— Volt-e már büntetve ? — kérdi a bíró.

— Igen, egy találmány miatt !

— Hogy-hogy ?

— Hát úgy kérem, hogy egy úrnak a zsebóráját nálam találták meg !

(Beküldte Ifj. Horváth V. Miklós Jászapátiról.)

Főszerkesztő : Meskó Pál. Felelős szerkesztő : Perlaky György.
Főmunkatárs : Buday Barna. Felelős kiadó : Bak Imre

KUKÁNY OSTROMA

Regény. Irta: Seress Imre.

(14. közlemény.)

— A föld alá sülyednék! — sietett felelni Száraz, aki már a tizedik pohár bornál tartván, annyiba se vette a párbajt, mint egy tyúkszem kivágást.

— No látod! — folytatta Wesselényi. Pedig, sajnos, ilyen rongy párbajom volt már vagy egy tucat és bizonynal neked se volt kevesebb. De én ma már csak undorodva gondolok rájuk és...

— Én is, direktorkám.

— Elhiszem, pajtás. És most gondoldj arra, hogy az ilyenfajta párbaj belekerül a lapokba, az újságírók apróra megírják a párbaj okát, persze teljesen elferdítve és két hétig a világ nem beszél másról, mint rólam, rólad és Csésze Máriáról! Meg lesz írva talán, hogy önagságáért én téged háromszor pofonvágtalak, holott ez, úgy-e, szemenedett valótlan? Közölte lesz feltűnő helyen Máriának küldött levelem a vén szipirtóval, satöbbivel, ellenben el lesz hallgatva harmadik, legfontosabb levelem, amely az előbbi levelet tárgytalannak nyilvánítja! S hátha megtörténik az is, hogy az újságírók odahoznak még egy fotografust is, aki lekap bennünket az egész párbajjal, aztán a moziban rajtunk fog röhögni az egész világ? Hát ehhez mit szólnsz?

Száraz Jónás nem felelt, csak bólintott, jelezvén ezzel, hogy az ő véleménye ugyanaz, ami a direktoré.

— Azért hát Száraz koma, úgy-e, hozzájárulsz, hogy buzogánnyal és alabárdal vívjunk. Orvos hála Isten nincs Kukányban, párbajsegéd pedig kell a kutyának! Igen, ami párbajunk olyan párbaj lesz, amelyben nincs se svindlerség, se neveltség! Akkor aztán Csésze Mária nyugodtan alhat: egyikünk dögölve fog a párbaj színhelyén maradni. Mert, úgy-e, ami legfőbb célunk csupán e nő lelkének nyugalma! Hogy én ezt megháborítsam, ehhez nincs pofám. És most nyilatkozz Száraz pajtás az iránt is, hogy hol akard a párbajt holnap korán reggel: egy üres pajtában-e, vagy künn az erdőben?

Száraz Jónás, aki szerette ugyan a börcskát, de a maga pénzén csak ritkán ihatott, a tizenötödik pohárnál már teljesen leszopta magát. Hallotta ugyan még, hogy Wesselényi sugdos a fülébe, de nem értett többé egy szót sem. Csodálatos átváltozás történt vele: ez az ember, aki jónan a megtestesült savanyúság volt, most folyton mosolygott. Látszott rajta, hogy boldognak érzi magát, legboldogabbnak a föld hátán. Már csupán esámesogott örökös bagóján, amelyet még ivás közben sem vett ki a szájából s amelyen úgy aludt el végre, mint csecsemő gyerek a cuclin, fejével az asztalra borulva.

Wesselényi nem kapván feleletet, Iciget szólította és kiízette a borok árát. Hát szépecskén italtok: nem kevesebb csúszott le a gégejükön rövid egy óra alatt, mint hat liter.

— A barátomat csak hagyja itt szundikálni, Icig — szolt Wesselényi a zsidóhoz. Majd nemsokára küldök érte valakit. Ezzel Wesselényi eltávozott a kocsmából.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

Ebben az olvasó egy olyan szörnyű párbaj leírását kapja, amilyen még nem volt, amióta a világ áll és nem is valószínű, hogy valaha lesz.

Száraz Jónás nemsokára úgy aludt, mint a bunda és álmódott édesdeden.

Az édesded álm azonban hirtelen megszakadt. Száraz érezte, igen, valóságosan érezte, hogy egy súlyos kéz nehezedik a feje búbjára, egy mély, szigorú hang pedig ezt súgja a fülébe:

— Állj fel és kövess az erdőbe. Itt az ideje, hogy megvívjunk egymással.

Száraz, a k mikus, csodálatos módon nem vette a dolgot tragikusan. Sőt annyira természetesen találta a párbajt, hogy azonnal készségesen követte a szigorú hang tulajdonosát, aki persze nem volt más, mint kebelbarátja és egyúttal ellenfele: Wesselényi Ferenc, most is díszmagyarban és teljes fegyverzetben.

Szó nélkül mentek ki az utcára, mindjárt a kertek alá kerültek, majd az erdőnek vágtak neki. Bár hó borított mindent, Száraz nem érzett egy csöpp hideget sem.

— Találtam egy szép kis tisztást — szólalt meg most Wesselényi. — Nagyszerű hely! Mintha a gondos természet egyenesen párbaj céljaira alkotta volna! Biztos vagyok benne, Száraz komám, hogy te is kedvedre valónak fogod találni.

— És nem kell félnünk semmitől? — kérdezte Száraz.

— Nem, komám. A tisztás mélyen benn van az erdőben, most a madár se jár arra. Se újságírókocoktól, se fotografusoktól nem kell tartani. Ezek kerülgettek ugyan engem, mert alighanem kiszagláztak valamit, de én ügyesen leráztam őket a nyakamról. Azt mondtam nekik, hogy igenis lesz párbaj, de a segédtanító és a segédjegyző fognak verekedni a községháza padlásán. Erre oda is szaladtak eszük nélkül, mink tehát bátorságban lehetünk. No nézd, komám, már itt is vagyunk a tisztáson. Mit szólnsz hozzá?

Száraz barátunk szakértő szemmel mustrálta a tisztást, amely olyan nagy volt, mint egy jókora szérű. De nem volt meglegedve.

— A hely elég jó volna — szolt — de párbajra mégsem alkalmas. Hisz térdig érő hó van rajta.

— Annyi baj legyen! — felelt Wesselényi. — Ezen ugyan könnyen segíthetünk.

Ezzel fogta az alabárdot és nekiment vele egy alacsony nyírfának. Lecsapott egy hatalmas ágat és Száraznak kezébe nyomta, szólván:

— Én majd ellapátolom a havat pajzsommal, te meg összesöpröd az a nyírfággal.

Igy is lett. Nekifeküdtek mindketten a nagy munkának és nem telt bele egy óra, a tisztás valóban tiszta volt.

— Most hát kezdhetjük pajtás, szolt Wesselényi. Én már csináltam végrendeletet, hát te csináltál-e?

— Még nem, felelt a komikus. Erről egészen elfeledkeztem.

Wesselényi egy jegyzőkönyvet és plajbászt vett elő.

— Nesze barátom, ird meg utolsó akaratomat ide az enyém mellé. Én Csésze Máriának hagytam mindenemet.

— Én is nekihagyom, felelt Száraz és kérem, hogy ennek fejében ő temettessen el.

Wesselényi kezét nyújtotta, mikor Száraz az írással készen lett.

— Bámulatos, hogy mennyire egyezünk mi ketten mindenben! Én is ezt kértem önagságától. Most azonban ne késlekedjünk tovább, hanem kezdjük a viadalt. Melyik fegyverem kell? A buzogány, vagy az alabárd. Téged illet a fegyverválasztás joga.

— Neked engedem át ezt a jogot pajtás, felelt Száraz.

— Akkor döntsön a sors. Ércpénzed úgy e nekem sincs, amit földobhatnánk? Itt van hát ez a pajzs.

Majd földobom. A belső oldala legyen fejkülső oldala írás. A fej buzogány, az írás alabárd. Nos, szólj!

— Írás! kiáltott Száraz.

**Az állat drága,
vigyázzunk rája**

és használjunk
állandóan nyers

Lysoform-ot,

mely minden

**fertőzéstől
betegségtől megóv!**

„A fertőtlenítés a gazdaságban“

című nagyon tanulságos füzetünket minden érdeklődőnek díjmentesen beküldi a

**Dr. KELETI és MURÁNYI
vegyészeti gyár r.-t. Ujpest.**

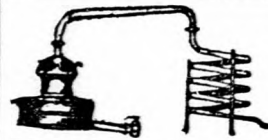
Világhírű The Champion kerékpárokat

előnyös fizetési feltételekkel, kerékpár-alkatrészeket, lánc, pedál, nyereg, kormányokat **nagybani gyári árban.** Külső gummi 110 ezer, belső 30 ezertől

Láng Jakab és Fia

kerékpár és gumminagykereskedők
Budapest, József-körút 41. szám.

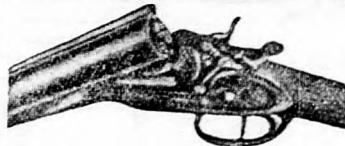
**Máthé
András**
vörösréz-
árugyár
Ujpest,

Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálínkaforzó üstöket-
finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a leg-
primább kivitelben állandóan raktáron tartok.

**Ekék, ekealkatrészek,
boronák, kapálóekék, fűkaszalók,**

marokrakó és kévekötő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcséplőkészletek,
szecskavágók, répvágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

**MRAVKÓ JÓZSEF
UTÓDA**

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9.

ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, át-
alakítását és felhajtását. — ELAD: elsőrendű
gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata
vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű minden-
nemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Ruházati

szükségletét

legelőnyösebben a
„HANGYA“
vidéki szövetkezeteiben
szerezheti be.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőröböl készült férfi-, női- és gyermekcipők,
box- és sevrőbőröböl, továbbá munkásbakancsok a legjobb
minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA“ ruházati és díszműárusztályánál.

**Bor-
sajtók,**

borszivattyúk, bor-
tömlők, valamint az
összes szőlő- és pince
gazdasági gépek leg-
jutányosabban kap-
hatók:

NAGYIGNÁC
Budapest, VII.,
Károly-körút 9.
Telefon: J. 115-15.